

Fredericia Kommune
By & Erhverv
Rådhuset
Gothersgade 20
7000 Fredericia

09-05-2014

Bemærkninger vedr. nedrivningsansøgning retiredebygning, Norgesgade 48, Fredericia

Muserne i Fredericia har den 23. april 2014 modtaget meddelelse om, at der er ønsket om at nedrive ejendommen matr. 789a, Fredericia Bygrunde, som er beliggende Norgesgade 48.

Bygningen er opført i 1912 som et retiredehus (en toiletbygning), og den er udpeget med høj bevaringsværdi (kategorien 2) i Kulturstyrelsens base over fredede og bevaringsværdige bygninger. Bygningen er ligeledes udpeget som bevaringsværdig i Fredericia Kommuneplan 2013-2025.

Bygningen, som er opført i røde mursten med en karakteristisk tagrytter, er opført som retiredebygning for det tidligere færgeleje, hvor Lillebæltsfærgen lagde til frem til 1935, da den blev overflødig pga. Lillebæltsbroens åbning. Bygningen er det sidste bevarede bygningsmæssige minde, som knytter sig direkte til Fredericia som færgeby. Bygningens beliggenhed er i nutiden medvirkende til at illustrere, hvordan bebyggelsesstrukturen i området var på færgernes tid. Dette sker i samspil med den nærliggende gamle stationsbygning, idet retiredebygningen ligger der, hvor vejen fra færgelejet gik op til selve stationsbygningen, således at rejsende kunne forrette deres nødtørft på deres vej mellem tog- og færgeturen. Bygningen indgår således som del af et større kulturmiljø, hvori også den tidligere godsbanebygning, den gamle stationsbygning og de endnu bevarede togspor indgår. Dette kulturmiljø fortæller en central historie – ikke blot en lokal historie men også en national historie – om tidligere tiders rejsemønstre og om, hvordan Danmark blev bundet sammen, samt udviklingen på disse områder i den industrielle periode.

Det fremgår af ansøgningen, at bygningens ejer ønsker at nedrive bygningen på grund af dens dårlige stand, og fordi den ikke længere er nødvendig for jernbanedriften. Det skal i den sammenhæng fremhæves, at den dårlige stand må henføres til manglende vedligeholdelse gennem en længere årrække. Museet mener principielt ikke, at en ejers manglende vedligeholdelse af en bevaringsværdig bygning, bør være et væsentligt grundlag for at tillade, at en sådan bygning nedrives, og en sådan praksis vil i værste fald kunne åbne op for mange problematiske sager og fremover gøre det svært at sikre bevaringsværdig kulturarv mod forfald og nedrivning. Det fremgår i øvrigt af Kulturstyrelsens database over fredede og bevaringsværdige bygninger, at standen på retiredehuset også var dårlig, ved registreringen i 2011. Bygningen er således blevet vurderet som værende af høj bevaringsværdi på trods af den mangelfulde vedligeholdelse, som i øvrigt må tilskrives ejeren. Samtidig skal det påpeges, at der er fundet løsninger for brug af andre tidligere jernbanebygninger, som ikke længere er nødvendige for jernbanedriften. Museet mener derfor ikke, at argumentet kan være tilstrækkeligt til at tillade nedrivning af den bevaringsværdige bygning.

Samlet set er det museets klare vurdering, at retiradebygningen med sin stærke kulturhistoriske betydning både i sig selv og i samspil med de omgivende jernbanebygninger fortsat har en meget høj bevaringsværdi. Det er museets holdning, at hverken argumentet om bygningens dårlige stand eller dens manglende rolle i moderne jernbanedrift kan være tilstrækkelige til at opveje det kulturhistoriske tab, som en nedrivning af bygningen vil være både for Fredericia som by men også for Danmarks industrihistorie, hvor bygningen er et af de sidste spor, der er bevaret vedr. Lillebæltsoverfarten, som var central i hele landets infrastruktur. Museet kan således ikke anbefale, at der gives tilladelse til nedrivning af bygningen.

Med venlig hilsen

Vibeke Kaiser Hansen
Museumsinspektør

Museerne i Fredericia